

Dnr: SRMH-2022-599.1149

2022-04-05

Simon Bergroth
Bitr. miljö- och hälsoskyddschef
miljokontoret@srmh.se
08-578 663 00

Revidering av reglemente för Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd

Förslag till beslut

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd beslutar att föreslå kommunfullmäktige i Täby kommun och Vaxholms stad att, under förutsättning att regeringens proposition 2021/22:200, "Hårdare regler för nya nikotinprodukter" antas, ge nämnden de uppdrag som åläggs kommuner i föreslagen lag.

Sammanfattning

Regeringen har den 31 mars 2022 lämnat proposition 2021/22:200, "Hårdare regler för nya nikotinprodukter" till riksdagen. Propositionen innehåller ett förslag på en ny lag om tobaksfria nikotinprodukter. Riksdagen planerar att ta upp propositionen för beslut den 16 juni 2022. Förslaget kommer, om det antas av riksdagen, att reglera handel, marknadsföring och tillverkning av tobaksfria nikotinprodukter. Enligt förslaget ska lagen gälla från den 1 augusti 2022.

Tobaksfria nikotinprodukter saluförs främst som tobaksfritt snus, även kallat vitt snus. Produkterna har funnits på marknaden sedan mitten på 2010-talet och försäljningen har vuxit snabbt. Eftersom produkterna inte innehåller tobak är det betydligt lättare att smaksätta vitt snus jämfört med snus som innehåller tobak.

Försäljning av tobaksfria nikotinprodukter till konsument ska enligt förslaget förenas med anmälningsplikt. Det saknas införandebestämmelser för försäljning i lagförslaget. Förslaget innebär att tobaksfria nikotinprodukter i stort regleras på samma sätt som handeln med e-cigarett i lagen om tobak och liknande produkter vilket idag är Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd ansvar Täby kommun och Vaxholms stad.

För att Täby kommun och Vaxholms stad ska kunna ge fullgod vägledning till aktuella företagare samt för att företagarna ska kunna fullgöra sin anmälningsplikt är det enligt kontorets bedömning rimligt att föregå riksdagens beslut gällande lagförslaget. Nämnden bör därför föreslå för kommunfullmäktige i Täby kommun och Vaxholms stad att revidera Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnds reglemente under förutsättning att regeringens proposition om ny lag om tobaksfria nikotinprodukter antas.

Beskrivning av ärendet

Regeringen har den 31 mars 2022 lämnat proposition 2021/22:200, "Hårdare regler för nya nikotinprodukter" till riksdagen. Propositionen innehåller ett förslag på en ny lag om tobaksfria nikotinprodukter. Riksdagen planerar att ta upp propositionen för beslut den 16 juni 2022. Förslaget kommer, om det antas av riksdagen, att reglera handel, marknadsföring och tillverkning av tobaksfria nikotinprodukter. Området är idag i det närmast oreglerat. Regeringen har lämnat förslaget på den nya lagen till Lagrådet den 24 februari 2022.

Enligt förslaget ska lagen gälla från den 1 augusti 2022. Regeringen propositionen att lagförslaget är kopplat till nationella folkhälsopolitiska mål och syftar till att Sverige i det folkhälsopolitiska arbetet har ett samlat grepp kring alla produkter som innehåller nikotin.

Tobaksfria nikotinprodukter saluförs främst som tobaksfritt snus, även kallat vitt snus. Produkterna har funnits på marknaden sedan mitten på 2010-talet och försäljningen har vuxit snabbt. Tillgången till produkterna är stor och försäljning sker både i fysiska försäljningsställen och på flertalet webbutiker.

Eftersom produkterna inte innehåller tobak är det betydligt lättare att smaksätta vitt snus jämfört med snus som innehåller tobak. Det tobaksfria snuset har ofta smaker av mint, frukt, bär eller godis, men möjligheten att kombinera olika smaksättningar är stor. Det innebär att produkterna utvecklas och marknadsförs mot målgrupper som inte hade lockats av traditionella tobaksvaror.

Försäljning av tobaksfria nikotinprodukter till konsument ska enligt förslaget förenas med anmälningsplikt. Den som inte fullgör anmälningsplikten ska om lagen antas dömas till böter eller fängelse i minst 6 månader. Det saknas införandebestämmelser för försäljning i lagförslaget.

I den föreslagna lagen ges kommuner ansvar att sköta tillsynen av detaljhandeln av tobaksfria nikotinprodukter. Utöver tillsynsuppdraget ska även kommuner enligt lagförslaget hantera anmälan om försäljning till konsument.

Förutom den helt ny lagen föreslås även förändringar i bland annat livsmedelslagen och lagen om tobak och liknande produkter för att tydligare reglera handel och hantering av tobaks- och nikotinfria snusliknande produkter samt vätskor avsedda att konsumeras genom e-cigarettor.

Förslaget innebär att tobaksfria nikotinprodukter i stort regleras på samma sätt som handeln med e-cigarettor i lagen om tobak och liknande produkter. Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd har idag det ansvar som åläggs kommuner för Täby kommuns och Vaxholms stads del i lagen om tobak och liknande produkter.

Kontorets bedömning

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd sköter idag det tillsynsuppgifter som i lagen om tobak och liknande produkter åläggs kommuner för Täby kommun och Vaxholms stads räkning. Föreslagen lag innebär att regleringen av tobaksfria nikotinprodukter i harmoniseras med de bestämmelser som gäller för e-cigarett i lagen om tobak och liknande produkter. Nämnden har i stort den kompetens och de resurser som krävs för att hantera uppgifterna som kommuner föreskrivs sköta enligt lagförslaget.

Lagförslaget innehåller införanderegler när det gäller pågående hantering av tobaksfria nikotinprodukter i produktions- och distributionsleden. Förslaget saknar dock bestämmelser om pågående detaljhandel med tobaksfria nikotinprodukter.

Produkterna som lagförslaget avser reglera tillhandahålls sedan ett antal år till konsument. Om riksdagen antar lagen så som förslaget är formulerat blir följden att ett stort antal företagare i Täby och Vaxholm kommer att behöva anmäla redan pågående försäljning av tobaksfria nikotinprodukter med mycket kort varsel.

För att Täby kommun och Vaxholms stad ska kunna ge fullgod vägledning till aktuella företagare samt för att företagarna ska kunna fullgöra sin anmälningsplikt är det enligt kontorets bedömning rimligt att föregå riksdagens beslut gällande lagförslaget.

Nämnden bör därför föreslå för kommunfullmäktige i Täby kommun och Vaxholms stad att revidera Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnds reglemente under förutsättning att regeringens förslag till ny lag om tobaksfria nikotinprodukter antas.

Kontoret bedömer att uppdraget enligt föreslagen lag initialt kan hanteras med befintliga resurser. Enligt förslaget ges kommunerna möjlighet att finansiera tillsynen med avgifter. För detta kommer nämnden under andra halvan av 2022 behöva ta fram ett förslag på taxa för antagande i respektive kommunfullmäktige. Kontoret anser att det innan lagen är antagen inte är rimligt att påbörja arbetet med taxor.

I och med att nämnden samverkar med Norrtälje, Vallentuna och Lidingö inom tobaksområdet är det rimligt att anta att det finns ett intresse från nämnda kommuner att samverka även inom det område som den föreslagna lagen reglerar. Kontoret återkommer till nämnden i det fall att berörda kommuner initierar en utökad samverkan i det fall regeringens proposition antas. Enligt gällande reglemente kan nämnden själv besluta om samverkan med andra kommuner inom nämndens ansvarsområde.

SÖDRA ROSLAGENS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTOR

Simon Bergroth

Bitr. miljö- och hälsoskyddschef

Expedieras till:

Kommunstyrelsen i Täby kommun och Vaxholms stad